

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.
 - 1.1. Мета початкової освіти.
 - 1.2. Основні завдання початкової школи.
 - 1.3. Засоби реалізації
2. Вимоги до осіб, які розпочинатимуть здобуття початкової освіти та базової освіти.
3. Опис «моделі» випускника початкової школи
4. Цілі і задачі освітнього процесу школи I ступеня для дітей з ОПП
5. Освітня програма початкової освіти (1-4 класи НУШ) для дітей з особливими освітніми потребами та її обґрунтування
6. Загальний обсяг навчального навантаження.
7. Опис очікуваних результатів навчання за освітньою програмою.
8. Перелік навчальних програм.
9. Форми організації освітнього процесу
10. Опис інструментарію оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
11. Структура навчального року.

1. Пояснювальна записка

Метою початкової освіти дітей з із порушеннями інтелектуального розвитку є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Основними завданнями початкової школи є:

- здобуття учнями з особливими освітніми потребами відповідного рівня освіти та спеціальних послуг і пристосувань відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти;
- реалізація принципу «навчитися жити разом», який ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки;
- забезпечення різнобічного розвитку учнів, реалізація їхніх здібностей;
- створення освітньо-корекційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів із особливостями психофізичного розвитку; індивідуалізація освітнього процесу, адаптація та модифікація;
- створення позитивного мікроклімату в закладі, формування активного міжособистісного спілкування дітей із особливими освітніми потребами;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей із особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей із особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

Засоби реалізації:

- визнання прав дітей з ООП на отримання освіти;
- створення інклюзивного освітнього середовища — сукупності умов, способів і засобів їх реалізації для навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;
- внесення змін у методи викладання для того, щоб забезпечити максимально активну і значущу участь дітей у житті класу та школи;
- задоволення індивідуальних освітніх потреб кожної дитини через складання ІІР, підтримка у процесі навчання як тимчасова, так і постійна;
- психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами (взаємоузгоджена комплексна діяльність команди фахівців та батьків дитини, спрямована на створення необхідних умов, що сприяють розвитку особистості дитини, засвоєнню нею знань, умінь і навичок, успішній адаптації, її самореалізації та інтеграції в соціум);
- забезпечення педагогів можливостями оволодіння сучасними педагогічними підходами, технологіями й методиками, що дають змогу задовольнити освітні потреби кожної дитини та проводити моніторинг навчання з метою розвитку позитивної мотивації до пізнавальної діяльності,

інформування дітей з особливими освітніми потребами про їхні індивідуальні досягнення.

2. Вимоги до осіб, які розпочинатимуть здобуття початкової та базової освіти

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем). Програмові компетенції для дітей з помірним ступенем інтелектуального порушення виокремлено під спеціальним позначенням. Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей.

Початкову освіту в першому класі здобуватимуть діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося шість - сім років. Зберігаючи наступність, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Учні 4 класу, які досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті, що підтверджено відповідним документом продовжуватимуть здобуття Базової середньої освіти у 5 класі.

3. Опис «моделі» випускника початкової школи

Випускник початкової школи з ООП – соціалізована дитина, здатна для досягнення нею обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, мотивована на успішне навчання, дослідницьке ставлення до життя; це учень/учениця, які вміють вчитися з різних джерел і критично оцінювати інформацію, відповідально ставитися до себе та інших людей, усвідомлювати себе громадянином/громадянкою України.

Основний очікуваний результат – готовність до навчання в базовій середній школі.

4. Цілі і задачі освітнього процесу школи I ступеня для дітей з ООП

Цілі освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами:

- 1) навчання (формування компетентностей)
- 2) соціалізація (соціально прийнятна поведінка та комунікація відповідно до контексту).

Кожен з цих напрямів визначається індивідуально для конкретної дитини. Цілі показують, що саме і за який проміжок часу має опанувати дитина в межах шкільного навчального року.

Цілі завжди визначаються для кожного предмета або сфери розвитку окремо і обов'язково мають функціональне спрямування:

- спілкування та взаємодія,
- самообслуговування,
- подолання труднощів у поведінці (шляхом навчання дотриманню правил та соціальній взаємодії),
- фізичний розвиток,
- розвиток соціальних навичок,
- навчання самостійності, самоконтролю та саморегуляції тощо.

Для навчання обираються цілі, що стосуються безпеки життя і здоров'я дитини та оточуючих людей (наприклад, в разі проявів учнем агресивної поведінки). Наступними за ієрархією є цілі соціальної взаємодії та комунікації, адаптивні навички та навички самостійності, далі - формування академічних компетентностей.

Загалом, для забезпечення ефективного інклюзивного навчання дітей перед педагогічним колективом стоять такі задачі:

- формування психологічної, когнітивної та методичної компетентності педагогів школи для здійснення фахового супроводу дітей з ООП;
- комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини з встановленням особливих освітніх потреб та позитивних сторін розвитку дитини;
- тісна співпраця з батьками, консультування батьків щодо розвитку дитини, особливостей методів її виховання і розвитку дитини;
- створення спеціальних умов в класі, школі;
- психолого-педагогічний супровід учнів з особливими освітніми потребами командою фахівців. Завдання учасників освітнього процесу:

Батьки – надають інформацію про стан здоров'я, розвиток, інтереси, особливості поведінки дитини. Фахівці – визначають особливості розвитку тих чи інших процесів, функцій.

Педагоги – з'ясовують наявний рівень знань та вмінь, співставляють вимоги програми та можливості дитини, особливості поведінки, спілкування з ровесниками та дорослими.

Адміністрація – організовує додаткову адміністративну підтримку (розклад, додаткові фахівці).

5. Освітня програма початкової освіти (1 - 4 класи НУШ) для дітей з особливими освітніми потребами та її обґрунтування

Освітню програму для учнів 1-2 та 3-4 класів для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти з урахуванням Типової освітньої програми для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із

порушеннями інтелектуального розвитку, розробленої під керівництвом Чеботарьової О.В.

Типова освітня програма I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Типова освітня програма визначає загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчальних планів.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання (предметно-орієнтовані компетентності), вказано відповідний зміст кожного навчального предмету чи інтегрованого курсу.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвиткової спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Навчання здійснюється за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН для закладів загальної середньої освіти. Освітній процес здійснюється відповідно до робочого навчального плану закладу, складеного на основі типових навчальних планів для закладів загальної середньої освіти, з урахуванням індивідуальних особливостей навчальнопізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами та корекційнорозвиткового складника (згідно висновку ІРЦ).

Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами складається з семи освітніх галузей:

- мовно-літературна,
- математична,
- природнича,
- технологічна,
- інформативна,
- соціальна і здоров'язбережувальна,

громадянська та історична, мистецька, фізкультурна.

Освітня галузь «Мовно-літературна» з урахуванням вікових особливостей учнів реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Літературне читання», «Читання», «Письмо», «Формування навичок читання та письма».

Освітня галузь «Математична» реалізується через навчальний предмет «Математика», «Формування елементарних математичних уявлень».

Освітня галузь «Природнича, Соціальна і здоров'язбережувальна, Громадянська та Історична» реалізується через інтегрований навчальний предмет «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через навчальний предмет «Трудове навчання».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується навчальним предметом «Фізична культура». Збереження здоров'я дітей належить до одного з головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предмету «Фізична культура», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Крім того, фізичне виховання здійснюється на корекційно-розвиткових заняттях з ритміки та лікувальної фізкультури з урахуванням стану здоров'я дітей під наглядом медичних працівників школи.

Години з фізичної культури та адаптивної фізичної культури в 1-4-х класах не входять до гранично допустимого навантаження на учня.

Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора з навчальної роботи. Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Відповідно до статті 20 Закону України «Про освіту» батьки дитини мають право обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми освіти відповідного рівня.

Повноцінність початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять, які обов'язково фінансуються з відповідного бюджету. Інваріантна складова навчальних планів для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме: о розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами; о розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості; о формування

компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти; о створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи. Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення (логопедія), соціально-побутове орієнтування, ритміка, лікувальна фізкультура, психо-моторний та сенсорний розвиток, альтернативна комунікація.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться в другу половину дня і мають окремий розклад.

Години з корекційно-розвиткових занять в 1-4-х класах не входять до гранично допустимого навантаження на учня.

Корекційно-розвиткові заняття з соціально-побутового орієнтування, лікувальної фізкультури, ритміки проводяться без поділу класу на групи згідно рішення педагогічної ради школи (протокол від 29.08.2024 р. №1) корекційно – розвиткові заняття не оцінюються. Облік занять здійснюється на сторінках класного журналу.

Корекційно-розвиткові логопедичні заняття проводяться в групах та індивідуально. Згідно рішення педагогічної ради школи (протокол від 29.08.2024 р. №1) групи комплектуються з урахуванням однорідності мовних та інтелектуальних вад. Тривалість групових занять 35-40 хвилин, індивідуальних – 15 - 20 хвилин. Облік логопедичних занять здійснюється в окремому журналі, логопедичні заняття не оцінюються.

Додаткові години на освітні галузі, враховуючи психофізичні особливості осіб з інтелектуальними порушеннями, наявність технічної бази школи та педагогічних кадрів, наступність у вивченні дисциплін, бажання батьків та рішення педагогічної ради школи (протокол від 29.08.2024р. №1) використовуються на предмети інваріантної складової.

У випадках, коли здобувачі освіти мають ускладнені вади психофізичного розвитку, дисграфію, дислексію, акалькулію, дискалькулію і не можуть засвоїти програму з окремих предметів, педагогічна рада школи за поданням психолого-педагогічного консилиуму приймає рішення про переведення таких дітей на навчання за індивідуальними навчальними програмами. Індивідуальні навчальні програми розробляються вчителем на основі навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України та освітньої програми закладу освіти, розглядаються педагогічною радою і затверджуються директором школи. Навчальні досягнення таких здобувачів освіти оцінюються за обсягом матеріалу, визначеного індивідуальною навчальною програмою.

Зважаючи на те, що Типовими навчальними планами затвердженими наказом МОН України від 19.09.2022 року №836 передбачено скорочення годин на вивчення предметів Мовно-літературної освітньої галузі, з метою формування читацької компетентності та елементарних знань з мови і

правопису, забезпечення початкового рівня комунікативної компетентності з урахуванням інтересів і можливостей учнів початкових класів у варіативній частині робочого навчального плану

у 1 та 4-А класах для дітей з інтелектуальними порушеннями легкого ступеню у варіативній частині робочого навчального плану (з додаткових годин) виділено по 1 годині для вивчення літературного читання.

З метою розвитку художньо – творчих здібностей учнів, уяви, фантазії:

- у 2, 4-Б класах для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню та у 4-А класі для дітей з інтелектуальними порушеннями легкого ступеню у варіативній частині робочого навчального плану (з додаткових годин) виділено по 1 годині для вивчення предметів інваріантної складової, а саме «Трудове навчання» та «Предметно-практичне навчання»;

- у 2 класі для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню у варіативній частині робочого навчального плану (з додаткових годин) виділено 1 годину для вивчення предмету інваріантної складової, а саме «Образотворче мистецтво»

Зміст програми має потенціал для формування у школярів з інтелектуальними порушеннями таких **ключових компетентностей**:

- володіння державною мовою; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;

- можливість спілкуватися рідною мовою (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;

- математична компетентність, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- компетентності у галузі природничих наук, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- соціально-трудової компетентності, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

- екологічна компетентність, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- навчання впродовж життя, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції в суспільство;

- громадянські та соціальні компетентності, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

- основи фінансової грамотності, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Нормативи наповнюваності класів, поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у інклюзивному класі встановлюються відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до висновку ІРЦ, результатів психологопедагогічного вивчення дитини команда супроводу впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу складає ІПР дитини з ООП, яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

Освітня програма схвалена педагогічною радою школи (протокол від 29.08.2024 р. № 1) та затверджена директором (наказ від 29.08.2024 № 44).

6. Робочі навчальні плани

Робочий навчальний план
1 та 4 класу
для дітей з інтелектуальними порушеннями легкого ступеню
на 2024/2025 навчальний рік
наказ МОН України від 19.09.2022 № 836

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		1	4	Разом
Мовно - літературна	Українська мова та літературне читання	7+1	7+1	16
Математика	Математика	4	4	8
Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	7
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2	2+1	5
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1	2
Фізкультурна *	Фізична культура	3	3	6
Усього		21+1	22+2	46
Корекційно- розвиткова робота*	Розвиток мовлення	4	4	4
	Ритміка	1	1	2
	Лікувальна фізкультура	1	1	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	4
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	22	22

* Години, передбачені для фізичної культури та корекційно-розвиткової роботи, не враховуються під час гранично допустимого навантаження учнів.

* Мистецька освітня галузь може реалізовуватися через інтегровані курси або предмети вивчення за окремими видами мистецтва а б музичне мистецтво, образотворче мистецтво

Всього 54 години

Робочий навчальний план
2 та 4 класу
для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню
КЗО «Магдалинівська спеціальна школа» ДОР»
на 2022-2023 навчальний рік
наказ МОН України від 26.07.2018 № 814 (зі змінами від 16.08.2018 № 917),
додаток 16

Освітні галузі	Предмети	Кількість год/ тижд		
		2	4	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4	8
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	4
Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	6
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	4
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2+1	2+1	6
Інформатична				
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок Музичне мистецтво	1	1	2
	Розвиток художньо-естетичних навичок Образотворче мистецтво	1+1	1	3
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	6
Усього		18+2	18+1	39
Корекційно розв'язкова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3	6
	Логопедичні заняття	2	2	4
	Ритміка	1	1	2
	Альтернативна комунікація	2	2	4
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		6	7	13
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		21	22	

Всього 51 година

7. Загальний обсяг навчального навантаження

	1 клас		2 клас		4-А клас		4-Б клас	
	На тижд	На рік	На тижд	На рік	На тижд	На рік	На тижд	На рік
Мовно-літературна галузь	8	280	4	140	8	280	4	140
Математична освітня галузь	4	140	2	70	4	140	2	70
Технологічна. Інформативна	2	70	3	105	3	105	3	105
Я досліджую світ (соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична Соціально-побутове орієнтування	3	105	3	105	4	140	3	105
Мистецька	2	70	3	105	2	70	2	70
Фізкультурна	3	105	3	105	3	105	3	105
Всього інваріант.	22	770	20	700	24	840	19	665
Додаткові години	3	105	6	210	3	105	6	210
<i>Корекційно-розвиткова робота:</i> Ритміка	1	35	1	35	1	35	1	35
Соціально-побутове орієнтування	2	70	-	-	2	70	-	-
Лікувальна фізкультура	1	35	-	-	1	35	-	-
Психомоторний та сенсорний розвиток	-	-	3	105	-	-	3	105
Альтернативна комунікація	-	-	2	70	-	-	2	70
Всього варіативна	4	140	6	210	4	140	6	210
Разом	26	910	26	910	28	980	25	875
Всього 1-4 класи	105 годин на тиждень, 3675 год на рік							

Варіативна складова навчального плану використовуватиметься на збільшення годин інваріантної складової.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

8. Перелік програм

Типові освітні програми

Додаток до освітньої програми	Класи	Примітка	Варіант Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
№16	2,4 класи	інтелектуальні порушення помірного ступеню	Типова освітня програма початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814 (зі змінами, наказ від 16.08.2018 №917).
	1,4 клас	інтелектуальні порушення легкого ступеню	Типова освітня програма для 1-2 класів та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836

Перелік навчальних та модельних програм для осіб з інтелектуальними порушеннями на сайті: https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/model-ni-navchal-ni-prohramy/_tekhnalohichna-osvitnia-haluz/

9.Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Важливою складовою формування соціальної і громадянської компетентностей в учнів є ранкові зустрічі, які згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводяться на початку кожного навчального дня впродовж 15–20 хвилин. Час на проведення ранкових зустрічей не облікується в класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять (лист Міністерства освіти і науки України №1/9-190 від 02.04.2018 року).

Для досягнення очікуваних результатів навчання використовуватимуться інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, ситуаційні вправи, екскурсії тощо. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням

практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

В початковій школі освітній процес організовуватиметься за змішаною та дистанційною (навчання з використанням дистанційних технологій) формою навчання. Використовуватиметься онлайн платформа для дистанційного навчання – GoogleClassroom. Здійснюватиметься взаємодія вчителів та учнів у форматі відеозв'язку GoogleMeet.

10. Опис інструментарію оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку здійснюється на суб'єкт-суб'єктивних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання. Контрольно- оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача освіти у навчанні.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до навчальних посібників:

- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку / навчально-методичний посібник / авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л. І., Тарновська Л. І., Гломозда І. В., Чухліб О. А., Стрілець Л. В.– К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-2 класів з порушеннями інтелектуального розвитку у початковій школі має формульний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктивних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання.

Здійснення формульного оцінювання орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Воно розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно.

Орієнтирами для здійснення формульного оцінювання є вимоги до результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти та очікуваними результатами, зазначеними в типових освітніх програмах для навчання дітей з

порушеннями інтелектуального розвитку. При цьому особливості дитини можуть впливати на темп та характер навчання, вибір доцільних методів та форм навчання, внаслідок чого вона може досягати вказаних результатів.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для:

- організації постійного спостереження за динамікою формування певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, та особистим розвитком учня;
- обговорення навчального поступу з учнями та їхніми батьками або особами, які їх замінюють;
- формувального (поточного) та завершального (підсумкового) оцінювання.

Завершальне (підсумкове) оцінювання результатів навчання має місце лише в кінці навчального року і проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання.

Форми і види перевірок для проведення завершального оцінювання учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Формувальному оцінюванню підлягає процес навчання учня, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату. Метою такого оцінювання є формування у дитини впевненості в собі, в своїх можливостях; відзначення будь-якого успіху; акцентування уваги на сильних сторонах, а не на помилках;

діагностування досягнення на кожному з етапів навчання; адаптування освітнього процесу до здатностей дитини; виявлення проблем і вчасне запобігання їх нашаруванню; стимулювання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів; запобігання побоюванням помилитися.

Формувальне оцінювання має мотивувати і надихати дитину на навчальну діяльність, вияв власних здобутків та сприяти формуванню навичок застосування знань і умінь при виконанні практико-орієнтованих завдань.

Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є вироблення в учнів здатності оцінювати (під керівництвом педагога) власний прогрес. Для організації самоконтролю можна (на розсуд педагогів) використовувати різноманітні листки оцінювання, оформлені у цікавий для дітей спосіб. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи має орієнтувати їх на успіх, підтримувати й надихати на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів 1-4 класів

Навчальні досягнення учнів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню. Останнє здійснюється лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік

результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителем у свідоцтві досягнень.

Навчальні досягнення учнів 3-4-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Тривалість виконання діагностичної роботи не має перевищувати 35 хвилин (5 хвилин — інструктаж, 30 хвилин — виконання роботи). Діагностувальні роботи, що проводяться з мовно-літературної, математичної освітніх галузей, учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах тощо. Результатом оцінювання діагностувальної роботи є оцінне судження («має значні успіхи» / «демонструє помітний прогрес» / «досягає результату за допомогою вчителя» / «потребує уваги й допомоги»).

Оцінні судження не фіксуються в електронному класному журналі, але можуть зберігатися в учнівському портфолію.

В 3-4 класах відповідно рішення педагогічної ради від 29.08.2024 року (протокол №1) здійснюватиметься рівневе оцінювання, яке фіксуватиметься в електронному класному журналі вкінці кожного семестру та року. Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюватиметься на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти, яка дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату.

Здобувачі освіти по завершенню навчального року отримують Свідоцтво досягнень 1-2 класу, Свідоцтво досягнень 3-4 класу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального матеріалу, індивідуальними особливостями розвитку учнів зазначеної категорії. При цьому додатковим засобом для оцінювання можуть бути технічні засоби навчання, засоби допоміжної та альтернативної комунікації.

11. Структура навчального року

У 2024/2025 навчальному році в спеціальній школі передбачено п'ятиденний робочий тиждень.

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про загальну середню освіту» 2024/2025 навчальний рік розпочинається 2 вересня святом – День знань.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 02.09.2024 року по 27.12.2024 року;

II семестр – з 03.02.2025 року по 05.06.2025 року.

Упродовж навчального року для учнів та вихованців проводяться канікули:

Зимові канікули – 30.12.2024 – 31.01.2025

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 06 червня 2025 року.

Навчальні екскурсії у 1-4 класах та навчальна практика в 5-9 класах проводитимуться протягом навчального року в межах навчальних програм та календарно-тематичного планування.

Тривалість уроку (навчального заняття):

у 1 класах – 35 хвилин;

у 2-4 класах - 40 хвилин (з одночасним збільшенням тривалості перерви);

у 5-9 класах – 45 хвилин.

На кожному уроці після 15 хвилин занять проводиться фізкульт-хвилинка з використанням лікувально - коригуючих вправ.